Wykład 5_2
Algorytm ograniczania liczby serii za pomocą kopcowego rozdzielania serii początkowych

Założenia:

1. Pamięć wewnętrzna ma ograniczone rozmiary

2. Pamięć zewnętrzna ma rozmiary „nieograniczone”

3. Czas dostępu do danych w pamięci wewnętrznej jest niezależny od położenia danych (np. dostęp indeksowany w tablicach)

4. Czas dostępu do danej w pamięci wewnętrznej jest dużo mniejszy od czasu dostępu do danej w pamięci zewnętrznej, stąd jest pomijany w szacowaniu wydajności algorytmów zewnętrznych

5. Bezpośrednio po zapisie lub odczycie danej w pamięci zewnętrznej dostęp do niej jest sekwencyjny i niesekwencyjny - zarówno do odczytu i zapisu

6. Czas dostępu do danych w pamięci zewnętrznej jest zależny od położenia- zaleca się sekwencyjne czytanie i zapis danych, gdyż koszt dostępu niesekwencyjnego jest dużo wyższy od sekwencyjnego

Przykład
Zawartość pliku źródłowego złożonego z 20 elementów

-1	-4	0	5	7	4	-4	8	-1	5	9	2	7	4	7	9	-5	-2	-5	-6

1) utworzenie kopca (m=14)

indeksy	*1*	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*
wartości	-4	-1	-4	-1	5	2	0	8	5	7	9	4	7	4

2) przepuszczanie przez kopiec elementów z pliku, należących do tej samej serii (większych od elementu pierwszego);

	indeksy	*1*	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	
-4 ←		-4	-1	-4	-1	5	2	0	8	5	7	9	4	7	4	← 7
		7	-1	-4	-1	5	2	0	8	5	7	9	4	7	4	
-4 ←		-4	-1	0	-1	5	2	4	8	5	7	9	4	7	7	← 9
		9	-1	0	-1	5	2	4	8	5	7	9	4	7	7	
		-1	-1	0	5	5	2	4	8	9	7	9	4	7	7	

3) po rozpoczęciu nowej serii usuwanie po kolei elementów z dolnego kopca i stopniowe zapełnianie górnej części tablicy (jeśli korzeń-ojciec górnego kopca będzie mniejszy od połowy tablicy - należy po każdym wstawieniu odtwarzać kopiec w górnej części tablicy; w przykładzie ten przypadek nie wystąpił);

	indeksy	*1*	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	
-1 ←	*1..14*	-1	-1	0	5	5	2	4	8	9	7	9	4	7	7	← -5
	1..13	7	-1	0	5	5	2	4	8	9	7	9	4	7		
-1 ←	*1..13*	-1	5	0	7	5	2	4	8	9	7	9	4	7	*-5*	← -2
	1..12	7	5	0	7	5	2	4	8	9	7	9	4		*-5*	
0 ←	*1..12*	0	5	2	7	5	4	4	8	9	7	9	7	*-2*	*-5*	← -5
	1..11	7	5	2	7	5	4	4	8	9	7	9		*-2*	*-5*	
2 ←	*1..11*	2	5	4	7	5	7	4	8	9	7	9	*-5*	*-2*	*-5*	← -6
	1..10	9	5	4	7	5	7	4	8	9	7		*-5*	*-2*	*-5*	
	1..10	4	5	4	7	5	7	9	8	9	7	*-6*	*-5*	*-2*	*-5*	koniec pliku

4) po wyczerpaniu pliku źródłowego usuwanie po kolei elementów z dolnego kopca i przesuwanie elementów w górnej części tablicy;

	indeksy	*1*	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*
4 ←	*1..10*	4	5	4	7	5	7	9	8	9	7	*-6*	*-5*	*-2*	*-5*
	1..9	7	5	4	7	5	7	9	8	9		*-6*	*-5*	*-2*	*-5*
4 ←	*1..9*	4	5	7	7	5	7	9	8	9	*-5*	*-6*	*-5*	*-2*	
	1..8	9	5	7	7	5	7	9	8		*-5*	*-6*	*-5*	*-2*	
5 ←	*1..8*	5	5	7	7	9	7	9	8	*-2*	*-5*	*-6*	*-5*		
	1..7	8	5	7	7	9	7	9		*-2*	*-5*	*-6*	*-5*		
5 ←	*1..7*	5	7	7	8	9	7	9	*-5*	*-2*	*-5*	*-6*			
	1..6	9	7	7	8	9	7		*-5*	*-2*	*-5*	*-6*			
7 ←	*1..6*	7	8	7	9	9	7	*-6*	*-5*	*-2*	*-5*				
	1..5	7	8	7	9	9		*-6*	*-5*	*-2*	*-5*				
7 ←	*1..5*	7	8	7	9	9	*-5*	*-6*	*-5*	*-2*					
	1..4	9	8	7	9		*-5*	*-6*	*-5*	*-2*					
7 ←	*1..4*	7	8	9	9	*-2*	*-5*	*-6*	*-5*						
	1..3	9	8	9		*-2*	*-5*	*-6*	*-5*						
8 ←	*1..3*	8	9	9	*-5*	*-2*	*-5*	*-6*							
	1..2	9	9		*-5*	*-2*	*-5*	*-6*							
9 ←	*1..2*	9	9	***-6***	*-5*	*-2*	***-5***								
9 ←	*1..2*	9	9	*-6*	*-5*	*-2*	*-5*								
	1..1	9		*-6*	*-5*	*-2*	*-5*								
9 ←	*1..1*	9	***-5***	*-6*	***-5***	***-2***									
9 ←	*1..1*	9	*-5*	*-6*	*-5*	*-2*									
9 ←	*1..1*		*-5*	*-6*	*-5*	*-2*									
	1..4	***-2***	***-5***	***-6***	*-5*										
	1..4	*-6*	*-5*	***-2***	*-5*										

5) wykonanie górnego kopca i usuwanie po kolei elementów z górnego kopca;

	indeksy	*1*	*2*	*3*	*4*
-6 ←	*1..4*	-6	-5	-2	-5
	1..3	**-5**	**-5**	**-2**	
-5 ←	*1..3*	-5	-5	-2	
	1..2	**-2**	**-5**		
-5 ←	*1..2*	-5	-2		
	1..1	-2			
-2 ←	*1..1*	-2			

Plik wyjściowy

-4	-4	-1	-1	0	2	4	4	5	5	7	7	7	8	9	9	-6	-5	-5	-2

Algorytm rozdzielania serii początkowych - poziom konceptualny

(1) *Wczytaj pierwsze elementy z pliku źródłowego do tablicy, utwórz kopiec i ustaw licznik serii. Jeżeli rozmiar pliku jest niewiększy od rozmiaru kopca przejdź do kroku* ***(3)****.*

(2) *Dopóki nie wyczerpiesz pliku źródłowego, wykonuj:*

- ***(2.1)*** *Zapisz do pliku wyjściowego najmniejszy element z korzenia dolnego kopca*
- ***(2.2)*** *Odczytaj kolejny element z pliku źródłowego; jeżeli ten element należy do bieżącej serii, umieść go w korzeniu dolnego kopca i odtwórz dolny kopiec, w przeciwnym przypadku:*
- ***(2.3)*** *Jeżeli kolejny element odczytany z pliku źródłowego należy do nowej serii, wtedy umieść ostatni element kopca w korzeniu dolnego kopca, zmniejsz rozmiar dolnego kopca o 1 i umieść w korzeniu górnego kopca (poprzedni koniec dolnego kopca) odczytany element:*
  - ***(2.3.1)*** *jeżeli korzeń górnego kopca znajduje się w pierwszej połowie całej tablicy, odtwórz górny kopiec;*
  - ***(2.3.2)*** *jeżeli opróżnisz dolny kopiec, zwiększ liczbę serii o 1; kopiec górny wypełnia całą tablicę;*

(3) *Dopóki tablica nie jest wyczerpana, wykonuj:*

- ***(3.1)*** *Zapisz w pliku element z korzenia dolnego kopca, przestaw element z końca kopca na początek, zmniejsz rozmiar dolnego kopca o 1 i odtwórz dolny kopiec;*
- ***(3.2)*** *Jeśli istnieje górny kopiec, przestaw ostatni element w górnym kopcu na jego korzeń (pozycja zwolniona przez ostatni element dolnego kopca) i zmniejsz o 1 indeksy górny i dolny górnego kopca - jeżeli indeks korzenia górnego kopca znajduje w pierwszej połowie całej tablicy, odtwórz górny kopiec;*

(4) *Jeśli wyczerpano dolny kopiec, a istnieje górny kopiec, należy opróżnić go zwiększając liczbę serii o 1, jeśli chociaż raz nastąpiła zmiana serii (wykonanie kroku 2.3) .*

Implementacja algorytmu w języku C/C++

```
// Rozdzielanie_serii_poczatkowych;
//Przygotowanie pliku do wydajnego sortowania zewnętrznego
#include <conio.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

const int m=14;
const int mh=m/2;
const char nazwa[] = "plik0";
struct obiekt
 {  int klucz;
 };
obiekt kopiec[m];

inline void zamien(obiekt &a, obiekt &b);
inline long lewy(long ociec);
inline long prawy(long ociec);
void zbuduj_kopiec(obiekt t[], long l, long p);
void przywroc_kopiec(obiekt t[], long p, long ojciec);

void wybierz_serie(long&);
void rozdzielanie_serii(const char nazwa[],obiekt kopiec[]);

void wygeneruj_losowo_zawartosc_pliku(const char nazwa[]);
void wydruk(const char nazwa[]);
//---------------------------------------------------------------------

void main(int argc, char* argv[])
{
  clrscr();
  wygeneruj_losowo_zawartosc_pliku(nazwa);    //generuj losowo plik plik0
  wydruk(nazwa);
  rozdzielanie_serii(nazwa,kopiec);                  //rozdziel serie
  wydruk(nazwa);
 }
```

```
void wygeneruj_losowo_zawartosc_pliku(const char nazwa[])
 {  obiekt buf;   //element pliku
    long dl, los; //dl-rozmiar pliku, los-uzywane przy generacji pliku
    FILE* plik;

    plik=fopen(nazwa,"wb");
    dl=50; los=77;  los=(131*los) % 2147;
    do
     { los=(131*los)%2172;
       buf.klucz=los / 217;
       fwrite(&buf, sizeof(obiekt),1,plik);
       dl--;
     } while(dl!=0);
    fclose(plik);
 }

void wydruk(const char nazwa[])
 {long z;
  obiekt buf;
  FILE* plik;
  plik = fopen (nazwa,"rb");     //jesli nie mozna otworzyc pliku,
  if (plik==NULL) exit(1);    //nalezy przerwac program
  printf("%s\n",nazwa);
  z=0;
  while (fread(&buf, sizeof(buf),1,plik)==1)  //jesli nie osoiagniwto konca pliku
   { printf("%5d",buf.klucz);
     z++;
     if (z % 300 == 0)
       if (getch()=='k') break;}
   printf(" koniec\n");
   getch();
   fclose(plik);
  }

inline void zamien(obiekt  &a, obiekt  &b)
   { obiekt pom=a;
     a=b;
     b=pom;}
```

```
inline long lewy(long ojciec )
  { return ojciec * 2+1;}

inline long prawy(long ojciec)
  { return ojciec * 2 + 2;}

void przywroc_kopiec(obiekt t[], long p, long ojciec)
 {long ll, pp, min;
  while (ojciec < p)
   { ll = lewy(ojciec);
     pp = prawy(ojciec);
     if (ll <= p && t[ll].klucz < t[ojciec].klucz) min = ll;
     else min = ojciec;
     if (pp <= p && t[pp].klucz < t[min].klucz) min = pp;
     if (min != ojciec)
       {  zamien(t[min], t[ojciec]);
          ojciec=min;}
     else break;
  }
}

 void zbuduj_kopiec(obiekt t[], long l, long p)
 { for  (long i = (l+p)/2; i>=l; i--)
       przywroc_kopiec(t, p, i); }

 void wybierz_serie(long& licznik)
  {  licznik++; }

 long filesize(FILE *plik)
  {  long bpozycja, rozmiar;

     bpozycja = ftell(plik);
     fseek(plik, 0L, SEEK_END);
     rozmiar = ftell(plik);
     fseek(plik, bpozycja, SEEK_SET);
     return rozmiar;
  }
```

```
void rozdzielanie_serii(const char nazwa[], obiekt kopiec[])
 { int g,p, ile, nowa_seria;
   long licznik, rozmiar; //licznik serii, rozmiar= liczba elementów w pliku
   obiekt buf;
   FILE *plik0, *plik;
                                  //utwórz serie początkowe przez kopcowanie
   plik0= fopen (nazwa,"rb");
   if (plik0==NULL) exit(1);
   licznik=0;
   plik = fopen ("plikrrp","wb");
   rozmiar= filesize(plik0);
   wybierz_serie(licznik);
   nowa_seria= 0;
              //krok 1. Wypełnij tablice kopiec
   ile = fread(kopiec, sizeof(obiekt),m,plik0);
              //krok 2. Budowa kopca o indeksach 0..ile-1
   zbuduj_kopiec(kopiec, 0, ile-1);
   p= ile-1;
   if (rozmiar > m*2)
    {         //krok 3. Przechodzenie przez zapełniony kopiec
      while (fread(&buf, sizeof(obiekt),1,plik0)==1)
       { fwrite(&kopiec[0], sizeof(obiekt),1,plik);
         if (kopiec[0].klucz <= buf.klucz)     //nowy obiekt należy do tej samej serii
          { kopiec[0]= buf;
            przywroc_kopiec(kopiec, p, 0); }    //odtwórz dolny kopiec o ind. 0..p
         else
          { nowa_seria= 1; //nowy obiekt należy do następnej serii
            kopiec[0]= kopiec[p];
            przywroc_kopiec(kopiec, p-1, 0); //odtwórz dolny kopiec 0..p-1
            kopiec[p]= buf;
              //odtwórz górny kopiec w podtablicy o indeksach p..m, gdy korzeń-ojciec p tego
              //kopca znajduje się w pierwszej połowie całej tablicy
          if (p<= mh-1) przywroc_kopiec(kopiec, m-1, p);
            p--;
             if (p==-1)
            { p=m-1; wybierz_serie(licznik);} //kopiec jest pełen, zacznij nowa serie
          }
       }
    }                                                  //koniec zapełniania kopców
```

```
g = ile-1;                  //zapamiętaj rozmiary górnego kopca

      //krok.4 Wypisz dolny kopiec
do
 { fwrite(&kopiec[0], sizeof(obiekt),1,plik);
   kopiec[0]= kopiec[p];
   przywroc_kopiec(kopiec, p-1, 0);    //odtwórz dolny kopiec 0..p-1
   kopiec[p]= kopiec[g];               //przestaw ostatni element górnego kopca
                                         //na początek tego kopca
   g--;                                //i zmniejsz rozmiar górnego kopca p..g
   if (p <= mh-1) przywroc_kopiec(kopiec, g, p);
          //odtwórz górny kopiec p..g,
          //gdy korzeń-ojciec p tego kopca znajduje się w pierwszej połowie całej tablicy
   p--;                                //i zmniejsz rozmiar dolnego kopca
 } while (p>=0);

      //krok 5. Wypisz górny kopiec 0..g, generuj ostatnia serie
 if (nowa_seria)
       wybierz_serie(licznik);
 while (g >= 0)
  { fwrite(&kopiec[0], sizeof(obiekt),1,plik);
    kopiec[0]= kopiec[g];
    g--;
    przywroc_kopiec(kopiec, g, 0);          //przywróć kopiec 0..g
  }
  printf("licznik=%i\n",licznik);
  fclose(plik0); remove(nazwa);
  fclose(plik);
  if (rename("plikrrp", nazwa) == 0)
     printf("zmiana nazwy pliku %s to %s.\n", "plikrrp", nazwa);
  else
     perror("zmiana nazwy");}
```

Podsumowanie

1. Zakłada się, że w ciągu losowo rozłożonych kluczy spodziewana długość serii równa się ***2***.
2. W ciągu losowo rozłożonych kluczy spodziewana długość serii równa się ***2,*** natomiast po przejściu przez kopiec o rozmiarze ***m,*** wynosi ***2m*** na podstawie analizy probabilistycznej. Stąd współczynnik usprawnienia wynosi ***m***.

Wniosek: Efektywne rozwiązanie sortowania dużych plików można rozwiązać przez przygotowanie serii początkowych metodą **rozdzielania serii przez kopcowanie** (współczynnik zmniejszenia liczby serii w pliku jest równy rozmiarowi kopca czyli maksymalnej liczbie elementów tablicy reprezentującej kopiec);